

Versie 17 mei 2023

FAQ's Brede SPUK, GALA, Sportakkoord II en BRC

Hieronder vindt u veelgestelde vragen over onderstaande bestuurlijke akkoorden en de Brede SPUK en de antwoorden daarop:

- [Gezond en Actief Leven Akkoord](#) (GALA, februari 2023);
- [Hoofdlijnen Sportakkoord II: Sport versterkt](#) (SA II, december 2022);
 - [Brede Regeling Combinatiefuncties](#) (BRC, februari 2023);
- [Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026](#) (Brede SPUK, februari 2023)

Bestuurlijke akkoorden

1. Wat willen we bereiken met het GALA?

- Met het Gezond en Actief Leven Akkoord bouwen gemeenten en rijk verder aan een stevig fundament voor een gezonde generatie in 2040.
- Door gezamenlijke concrete resultaten en acties af te spreken is het behalen van de gezondheidsdoelen minder vrijblijvend en zijn verantwoordelijkheden helderder.
- Met de Brede specifieke uitkering als financieel arrangement worden middelen geormerkt en kunnen gemeenten geld aanvragen voor 15 onderdelen in één keer die komen uit de bestuurlijke afspraken GALA, Hoofdlijnen Sportakkoord II, addendum Brede Regeling Combinatiefuncties.
- Gemeenten hebben hiermee de mogelijkheid om de vraagstukken integraal op te pakken en lange termijn plannen te maken.
- In het GALA zijn de volgende doelen geformuleerd:
 - Terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start)
 - Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
 - Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
 - Een gezonde leefstijl
 - Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
 - Vitaal ouder worden
 - Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie infrastructuur (*IZA)

*IZA: In september 2022 is het **Integraal Zorgakkoord (IZA)** gesloten met onder meer afspraken over het investeren in gezondheid en preventie breed (inclusief sociale basis). In het IZA zijn in de werkagenda over Gezond leven en preventie afspraken opgenomen ten aanzien van regionale samenwerking, een regionale preventie-infrastructuur en de inrichting van effectieve ketenaanpakken over de domeinen (Zvw, Wpg, Wmo en Jeugdwet) heen. Deze afspraken zijn in het GALA verder uitgewerkt met bouwstenen voor een regionale preventie-infrastructuur en in de werkagenda inrichting ketenafspraken.

Versie 17 mei 2023

2. Wie doen er mee?

- Het GALA is ondertekend door VWS, de VNG, Zorgverzekeraars Nederland en GGD GHOR Nederland.
- Het akkoord ondersteunt de Brede beweging van vele partijen op weg naar een gezonde samenleving en meer focus op gezondheid. Daarom zijn ook de partijen van deze beweging betrokken bij de totstandkoming. Hierbij kunt u denken aan IZA-partijen, partners van het Nationaal Preventieakkoord en kennispartijen.

3. Wat willen we bereiken met het Hoofdlijnen Sportakkoord II?

- Het akkoord is een vervolg op het Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' en zet de beweging voort die vijf jaar geleden in gang gezet is. Gemeenten en samenwerkingspartners uit gezondheidszorg, onderwijs, sport en welzijn bouwen voort op de netwerken en samenwerkingen die lokaal tot stand zijn gekomen. Zij werken samen aan een sterke sport- en beweegsector waarin iedereen kan meedoen.
- In de periode 2023 – 2026 zal de nadruk meer liggen op een stevig fundament van kwalitatief sterke sportinfrastructuur, op een groter bereik van partijen die meedoen zodat nog meer mensen worden bereikt, en op meer zichtbaar maken van de betekenis van sport om de maatschappelijke waarde van sport en bewegen te benutten.

4. Wie doen er mee met het Sportakkoord II?

- Het [Hoofdlijnen Sportakkoord II](#) is ondertekend door de uitvoeringsalliantie VWS, VNG/VSG, NOC*NSF en POS (Platform Ondernemende Sportaanbieders) op 14 december 2022;
- De strategische partners zetten nadrukkelijk de samenwerking voort met maatschappelijke partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau om sport en bewegen in alle beleidsvelden een plek te geven en daarmee haar waarde te verzilveren. IZA-partners, partners van het Nationaal Preventieakkoord, onderwijs- en kennispartijen zijn dan ook onmisbaar voor een succesvolle uitvoering.

5. Wat is het verschil tussen GALA, het Nationaal Preventieakkoord en de lokale Preventieakkoorden? Welke afspraken worden hierin gemaakt?

- In het Nationaal Preventieakkoord (NPA) staan afspraken om Nederlanders gezonder te maken door roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht terug te dringen. Het doel is een gezonde generatie in 2040 met inzet op een rookvrije generatie, minder overgewicht en minder overmatig alcoholgebruik. Deze thema's komen (direct of indirect) terug in verschillende onderdelen van het GALA en worden vertaald naar lokale inzet. Gezondheid gaat echter over meer dan alleen leefstijl, daarom is het in GALA integraal gekeken naar een Bredere aanpak en juiste samenwerking, waarbij o.a. ook afspraken zijn gemaakt over mentale gezondheid, de leefomgeving en het versterken van de sociale basis. In de afgelopen jaren is in meer dan 300 gemeenten een lokaal en of regionaal preventieakkoord

Versie 17 mei 2023

gesloten. Daar is een eerste (stevige) basis gelegd, doordat er afspraken en coalities zijn gevormd met diverse partners op lokaal en of regionaal niveau. Daar kunnen gemeenten nu de vruchten van plukken en daar bouwen we op voort met het GALA. In 338 gemeenten zijn sportakkoorden afgesloten. Deels zijn de akkoorden al gecombineerd en verbonden tot vitaliteits- of leefstijlakkorden.

Addendum bestuurlijke afspraken Brede Regeling Combinatiefuncties

6. Wat willen we bereiken met de Brede Regeling Combinatiefuncties?

- De gezamenlijke ministeries en VNG/VSG zetten zich in om de komende jaren vraaggericht de toeleiding en begeleiding naar sport-, beweeg- en cultuuraanbod te versterken, zodat meer mensen actief betrokken raken bij en deelnemen aan sport, bewegen en cultuur en daarmee gezonder, actiever en fitter worden.

Onze doelen

- Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur. Het gaat hierbij ook om kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname;
- Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is;
- Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden) die bijdragen aan de bovenste twee ambities.

Belangrijke inhoudelijke speerpunten zijn de gestelde doelen in [Hoofdpijnen Sportakkoord II](#), het [programma School en omgeving](#) en de [meerjarenbrief](#) 'De kracht van creativiteit' (2023-2025).

7. Wie doen er mee met de Brede Regeling Combinatiefuncties?

- De Bestuurlijke Afspraken zijn mede ondertekend door de VNG, het ministerie van OCW en het ministerie van SZW.
- De verantwoordelijkheid van de landelijke coördinatie van de ondersteuning ligt bij Vereniging Sport en Gemeenten, ondersteund door het Kenniscentrum Sport en Bewegen, het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst, het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS), NOC*NSF en Wij Buurtsportcoaches. Er wordt nauw samengewerkt met de ondersteuning rond de uitvoering van het GALA.
- Via www.sportindebuurt.nl is informatie te vinden over functionarissen die actief zijn in de sport- en beweegsector. Via www.lkca.nl/cultuurcoach is informatie te vinden over de functionarissen actief in de culturele sector.

Versie 17 mei 2023

8. De Brede Regeling Combinatiefuncties is herzien. Wat zijn de voornaamste wijzigingen?

- De regeling is van een Decentralisatie-uitkering naar een Specifieke uitkering omgevormd;
- Er is ruimte voor zes profielen;
- Er wordt niet meer uitgegaan van een vastgesteld normbedrag;
- De bekostiging van een bevoegd vak- of groepsleerkracht wordt vanuit het onderwijs gefinancierd (afbouwmodel, jaarlijkse monitoring);
- Er is een duidelijke verbinding met de doelen van GALA door de coördinator Sport en Preventie;
- De connectie met sportverenigingen wordt versterkt door het profiel Clubkadercoach;
- Er is meer sturing op inhoud door de BRC-regeling toe te voegen als addendum aan het Hoofdlijnen Sportakkoord II;
- De verdeelsleutel: inwoneraantal, laag opleidingsniveau en laag inkomen.

9. Waar kan ik de beschrijving van de zes hoofdprofielen van de BRC vinden?

- Er is ruimte voor zes profielen in de Brede Regeling Combinatiefuncties: Buurtsportcoach, Cultuurcoach*, Combinatiefunctionaris Onderwijs, Clubkadercoach (incl. Verenigingsmanager en Sportparkmanager), Bewegcoach en Coördinator Sport en Preventie. De 6 profielen kunt u vinden op www.sportindebuurt.nl/profielen.

**Onder andere gaat het hier ook om cultuurmakelaar, cultuuraanjager, cultuuradviseur, intendant.*

10. Eén van de afspraken is dat de inzet op vakleerkrachten moet worden afgebouwd, waarom is dat?

- De Brede Regeling Combinatiefuncties heeft als doel om meer mensen aan het sporten en bewegen te krijgen.
- De samenwerking met onderwijs is erop gericht dat we meer kinderen kunnen bereiken naast hetgeen in schooltijd aan bewegingsonderwijs wordt gedaan.
- Dit betekent dat de inzet van de combinatiefunctie Onderwijs met name erop gericht moet zijn om buiten schooltijd aanbod op en rond de school te organiseren. Dit is aanvullend aan wat bevoegde docenten aan bewegingsonderwijs geven.

11. Wat gaat de coördinator Sport en Preventie doen?

- De coördinator Sport en Preventie zorgt enerzijds voor de herijking van de lokale akkoorden en is kartrekker van het kernteam lokale sportakkoorden. Anderzijds zorgt deze coördinator voor de verbinding tussen thema's en onderdelen binnen de Brede SPUK gezondheid, sport en bewegen en sociale basis. Het hoeft geen nieuw persoon te zijn, omdat veel gemeenten al werken met een kartrekker van het lokale sportakkoord.

Versie 17 mei 2023

12. Klopt het dat er extra middelen zijn toegevoegd voor de cultuurcoaches?

- Ja dit klopt, vanuit OCW zijn voor cultuur extra middelen aan de regeling toegevoegd.

13. Moeten gemeenten voor cofinanciering zorgen bij de BRC?

- Ja. Gemeenten en Rijk hebben afgesproken dat de Rijksbijdrage 40% van het totaalbudget is van de investering voor functionarissen in het sport-, beweeg- en cultuurdomein. Gemeenten organiseren de overige 60% van dit bedrag binnen de financiële mogelijkheden die zij hebben. Dit geldt in het bijzonder voor de periode vanaf 2026, wanneer een nieuwe financieringssysteem moet worden ingevoerd.
- De middelen voor de BRC komen van het rijk en vragen om cofinanciering van andere partijen. De 60% cofinanciering mag komen vanuit een bijdrage van u als gemeente zelf, vanuit bijvoorbeeld stichtingen, verenigingen, onderwijs, bedrijfsleven etc. of een combinatie van deze partijen die te maken hebben met de werkzaamheden van de functionarissen uit de BRC.
- Cofinanciering vanuit het hoofdthema Gezondheid en sociale basis kan ten dele, indien u zich houdt aan de gestelde doelen/voorwaarden per onderdeel zoals in de regeling, het GALA en Hoofdlijnen Sportakkoord II genoemd. Let wel: de inzet van middelen moet dan inhoudelijk aansluiten bij de gestelde voorwaarden van zowel de BRC als het onderdeel waar u inhoudelijk mee wilt combineren vanuit Gezondheid en de sociale basis. Dat zal niet volledig kunnen, omdat voor de verschillende onderdelen specifieke doelen en verplichtingen gelden.

14. Hoeveel budget is er beschikbaar per functieprofiel?

- Er is geen sprake van een onderverdeling in het BRC-budget. Gemeenten baseren de inzet van de functionarissen op lokale beleidsplannen zoals een lokaal Sport- en/of Preventieakkoord of cultuurnota. Ze bepalen in gezamenlijkheid met gemeentelijke partners welke functieprofielen zij van toepassing achten op hun lokale situatie.

15. Welke afspraken zijn gemaakt tussen Rijk en gemeenten met betrekking tot carrièreperspectief van de functionarissen?

- Overeenkomstig het beleid van een leven lang ontwikkelen en het stimuleren van toekomstbestendige inzetbaarheid van werkenden, is het wenselijk dat gemeenten met werkgevers afspraken maken over de scholing en de arbeidsvoorwaarden van de medewerkers. Hierbij dient 2% van de lokale middelen beschikbaar te zijn voor opleidingen en het versterken van de kwaliteit van functionarissen. Specifiek voor buurtsportcoaches is hiervoor het [carrièrepad](#) ontwikkeld.

Versie 17 mei 2023

Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026

16. Waarom komt het Rijk met een Brede gebundelde specifieke uitkering?

A. Bundeling van middelen

- Een Brede specifieke uitkering voorziet in de wens van rijk en gemeenten om meer integraal te kunnen inzetten op gezondheid. Hierdoor ontstaat er meer synergie en efficiency op preventie in brede zin.
- Er is een brede roep, waarin het belang aangegeven wordt meer gecoördineerd en meer integraal aan de voorkant te investeren in preventie, gezondheid, sport, bewegen en de sociale basis. Dus de roep om versnippering van programma's tegen te gaan. Daarom zijn hiervoor ook in het Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' extra middelen vrijgemaakt.

B. Geormerkte middelen

- Omdat preventie meerjarige investeringen vraagt en er veel druk op gemeenten is om te investeren in (urgente) andere onderwerpen, kiest het Rijk voor het instrument van een Specifieke Uitkering (SPUK). Dit betekent dat de financiering geormerkt is en uitsluitend ingezet mag worden voor de doelen en onderdelen zoals geformuleerd in de regeling.

C. Administratieve lasten

- Een specifieke uitkering brengt echter meer administratieve lasten met zich mee dan een algemene of decentralisatie-uitkering. Daarom wil het Rijk niet voor elk onderdeel een aparte/losse uitkering open stellen. In deze Brede specifieke uitkering worden daarom 15 onderdelen die veel inhoudelijke en organisatorische raakvlakken met elkaar hebben, gebundeld tot één specifieke uitkering, die ook in één keer aangevraagd kan worden. Het betreft hier een combinatie van bestaande onderdelen en middelen en nieuwe onderdelen en middelen, zoals toegelicht in de zomerbrief¹ als vooraankondiging van deze regeling.
- De beweging richting integraliteit tussen aanpalende thema's en onderdelen wordt hierdoor versterkt.
- Ten slotte kan er zo ook meer slagkracht ontstaan, doordat er veel meer kracht ontstaat op preventie, dan bij inzet op diverse losse onderdelen.

17. Welke thema's en onderdelen vallen onder de Brede specifieke uitkering?

De regeling bestaat uit drie inhoudelijke hoofdthema's. Daarbinnen vallen verschillende onderdelen met elk een vast beschikbaar budget per gemeente.

Sport, bewegen en cultuur

1. Lokaal Sportakkoord
2. Brede Regeling Combinatiefuncties

¹ Brief 'Bundeling en oormerken middelen richting gemeenten ten behoeve van het bevorderen van de gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis.'

Versie 17 mei 2023

Gezondheid en Sociale basis

3. Terugdringen gezondheidsachterstanden
4. Kansrijke Start
5. Mentale Gezondheid
6. Aanpak overgewicht en obesitas
7. Valpreventie
8. Leefomgeving
9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek
10. Versterken sociale basis
11. Mantelzorg
12. Eén tegen Eenzaamheid
13. Welzijn op recept

Ondersteunende onderdelen

14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD
15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

18. Hoeveel geld komt er via deze Brede SPUK ter beschikking voor gemeenten?

- In totaal gaat het om circa €300 miljoen per jaar (exclusief IZA-middelen voor gemeenten) voor de jaren 2023, 2024 en 2025 voor de genoemde 15 onderdelen. Na 2026 is er in elk geval €195 miljoen structureel (exclusief IZA-middelen voor gemeenten) beschikbaar. Dus ook na een piek tussen 2023 en 2026 blijft er meer geld beschikbaar dan gemeenten op dit moment ontvangen en komen bijna alle gemeenten uit op een hoger bestedingsniveau dan in 2022. In de voorstellen is er op dit moment na 2026 geen structureel budget voorzien voor overgewicht, aanpak eenzaamheid, versterking mentale gezondheid en welzijn op recept.
- VWS, BZK en VNG spreken in de eerste helft van 2023 over de uitvoerbaarheid van het GALA en het daarmee samenhangende financiële arrangement. Dit gesprek wordt gevoerd binnen de context van de uitvoeringstoets Decentrale Overheden. Hierbij wordt ook besproken hoe dit onderwerp wordt meegenomen in een midterm review in 2024 (aansluitend op de midterm review van het IZA). In de midterm review wordt ook meegenomen hoe de implementatie van ketenaanpakken zoals die op overgewicht of valpreventie in de lokale praktijk verloopt.

19. Wat wordt bedoeld met het onderdeel versterking van de kennis- en adviesfunctie van de GGD?

- Het goed vormgeven van preventiebeleid is complex, vraagt deskundigheid en vergt een goede samenwerking tussen veel verschillende organisaties die werkzaam zijn in verschillende beleidsdomeinen, zoals de Wet maatschappelijk ondersteuning, de Zorgverzekeringswet en Jeugdwet. Deze regeling voorziet een rol voor de GGD daarin als (regionale) kennispartner en adviseur op het gebied van gezondheidsbeleid. Het staat gemeenten vrij om bij het overmaken van deze middelen voorwaarden te stellen over de inzet ervan.

Versie 17 mei 2023

- Via de Brede SPUK worden middelen aan gemeenten verstrekt die zijn bestemd voor de versterking van de kennisfunctie van de GGD. Deze worden via gemeenten aan GGD-en ter beschikking gesteld. Een gemeente mag hierin zelf bepalen welke opdracht zij hierbij aan hun GGD meegeven op het gebied van kennis en advies.
- Vooruitlopend hierop heeft VWS via ZonMw een oproep² uitgezet in 2022 om GGD's te ondersteunen in hun kennis- en adviestaak richting gemeenten.

20. Kan ik een aanvraag doen voor 1 jaar?

- Nee, de aanvraag die u doet is voor de gehele (resterende) looptijd van de regeling.

21. Van wanneer tot wanneer kan ik een aanvraag indienen voor 2023 t/m 2026?

- De eerste aanvraagronde liep van 6 februari t/m 31 maart 2023.
- Indien de gemeente in de eerste aanvraagronde niet voor alle 15 onderdelen de regeling heeft aangevraagd, dan is er de mogelijkheid om tussen 1 september en 31 oktober 2023 de extra onderdelen alsnog aan te vragen (in de tweede aanvraagronde). De complete aanvraag moet onderbouwd worden in het plan van aanpak voor 2024-2026. De middelen voor de nieuw aangevraagde onderdelen zullen worden toegekend vanaf 2024.

22. Moet ik nu al inzetten op alle onderdelen die genoemd zijn in de Brede SPUK? Of kan ik hier een keuze in maken?

- Gemeenten zijn niet verplicht om aan alle onderdelen mee te doen. In de tweede aanvraagronde in september/oktober kunnen gemeenten ervoor kiezen om alsnog aan meer onderdelen mee te doen vanaf 2024.
- We hopen dat alle gemeenten aan de slag gaan met de thema's en onderdelen voor gezonde en actieve inwoners, door bijvoorbeeld sport en cultuur. Hier stellen we ook middelen voor ter beschikking.

23. Kan de aanvraag voor 2023 t/m 2026 nog afgewezen worden of heeft men met de aanvraag al zekerheid over de te ontvangen budgetten?

- Indien alle gevraagde gegevens naar behoren zijn aangeleverd, kan de aanvraag niet afgewezen worden. De voorwaarden worden in de regeling genoemd. Daarmee gaan we als rijk een verplichting aan dat gemeenten zich houdende aan deze voorwaarden het voor hen beschikbare budget zullen ontvangen. Voor 2024 en verder dient er een integraal plan van

² <https://www.zonmw.nl/nl/actueel/nieuws/detail/item/twee-subsidieoproepen-om-kennis-en-adviesfunctie-ggden-te-versterken/>

Versie 17 mei 2023

aanpak ingediend te worden. Daar zijn voorwaarden aan verbonden. Dit is voor 2023 nog niet van toepassing.

24. Welke onderdelen moeten worden opgenomen in het integrale plan van aanpak?

- Het integrale plan van aanpak behelst alle onderdelen die u aanvraagt.
- In de regeling (artikel 6.3) zijn de verschillende onderdelen die u in het plan beschrijft opgesomd.
- Voor het plan van aanpak zoekt u als gemeente naar de integraliteit en versterking tussen de hoofdthema's en onderdelen. Zo wordt een buurtsportcoach al ingezet op valpreventie en draagt de aanpak overgewicht en obesitas bij aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden.
- Om gemeenten te ondersteunen bij het opstellen van hun integrale plan van aanpak, is door de kerngroep VNG/VSG [een format](#) opgesteld. Het format dient als hulpmiddel: door dit in te vullen weet u dat ten minste de verplichte onderdelen in het plan van aanpak zijn opgenomen. Daarnaast bevat het format een aantal tips en aanbevelingen.

25. Wanneer en waar moet het plan van aanpak ingediend worden?

- U dient voor 30 september 2023 uw integrale plan van aanpak in bij de kerngroep via gezondenactiefleven@vng.nl en info@sportengemeenten.nl. De kerngroep zal hierover adviseren. Vervolgens dient u uw integrale plan van aanpak, inclusief een positief advies van de kerngroep voor 31 oktober 2023 in bij DUS-I.
- De herijking van het lokaal sportakkoord, aan de hand van het 'Raamwerk afspraken Sportakkoord', wordt uiterlijk 30 juni 2023 ingediend bij VSG via info@sportengemeenten.nl.

Financiën en verantwoording

26. Er kan maximaal 20% worden meegenomen van 2023 naar 2024 en niet in overige jaren, waarom?

- In 2023 mag 20% van het toegekende budget per onderdeel worden meegenomen naar 2024 voor het betreffende onderdeel, omdat gemeenten per 1 januari 2023 nog geen zekerheid hadden over de middelen en de hoogte van het aan te vragen bedrag. Voor de opvolgende jaren is dit al bekend. Besluitvorming op dit punt is gebaseerd op doelmatigheid van besteding.

27. Het is een meerjarige regeling, er wordt afgerekend in 2027, waarom mag een gemeente de middelen niet doorschuiven naar andere jaren?

- Van 2023 naar 2024 mag er maximaal 20% worden doorgeschoven. Dit is geregeld omdat gemeenten relatief laat de beschikking over de middelen krijgen in 2023.

Versie 17 mei 2023

- Het Rijk wil het risico op het stuwen van middelen tegengaan in tijden waarin middelen schaarser worden. Daarnaast komt het vaker voor dat middelen uiteindelijk niet uitgegeven worden nadat deze zijn meegenomen naar een opvolgend jaar. Dat wordt hiermee voorkomen.

28. De regeling is bedoeld om integraal werken en samenhang tussen de thema's en onderdelen te bewerkstelligen. Waarom wordt het schuiven van middelen tussen de hoofdthema's en de onderdelen dan beperkt?

- In het Coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over de doelen van verschillende onderdelen in de Brede SPUK. Hier zijn middelen aan toegekend, die specifiek aan die doelen besteed moeten worden;
- Om de integraliteit en overlap in doelen die er tussen de onderdelen is te faciliteren, kan een gemeente maximaal 15% van een onderdeel uit een hoofdthema inzetten voor een ander onderdeel binnen dat hoofdthema.
- Inhoudelijk is het zeker mogelijk om de verschillende onderdelen aanvullend op elkaar in te zetten. Zo kan een buurtsportcoach ondersteunend zijn aan Eén tegen eenzaamheid of het bevorderen van Valpreventie en draagt de Aanpak overgewicht en obesitas bij aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden.
- Van gemeenten wordt gevraagd deze combinaties in te zetten. Dat stimuleren we door thema's en onderdelen die veel raakvlakken hebben, samen te brengen in één regeling.

29. Voor enkele gemeenten die al meedoen aan gezondheidsachterstanden, voorheen de GIDS regeling genoemd, betekent het dat zij minder geld gaan ontvangen op dat onderdeel. Hoe komt dat?

- Overall is er meer geld beschikbaar voor de thema's en onderdelen in de Brede SPUK. Dit kabinet investeert flink in preventie.
- Gezondheidsachterstanden is een belangrijk en complex onderwerp. We willen dat *alle* gemeenten in Nederland hiermee aan de slag kunnen gaan en daarin gefaciliteerd worden vanuit het Rijk. Voorheen konden 150 gemeenten meedoen aan Gezond in de Stad (GIDS), nu kunnen alle gemeenten meedoen aan het onderdeel Gezondheidsachterstanden.
- De bedragen uit de Brede SPUK zijn bovendien voor *alle* onderdelen van de regeling gebaseerd op de verdeelsleutels: inwoneraantal, laag opleidingsniveau en laag inkomen (deze cijfers komen van Cebeon en CBS). Eerder was er op sommige onderdelen sprake van een andere verdeelsleutel, die minder focus aanbracht op indicatoren voor gezondheidsachterstanden. Deze focus op gezondheidsachterstanden is dus veel integraler aangebracht in de regeling dan alleen op het onderdeel Gezondheidsachterstanden.
- Bovendien is er een kan-bepaling opgenomen in de regeling waarbij in overleg met het ministerie van Financiën overgebleven middelen op onderdelen (deels) herverdeeld kunnen worden onder gemeenten die wel een aanvraag hebben ingediend.

Versie 17 mei 2023

30. Er zijn enkele gemeenten die voor het onderdeel Brede Regeling Combinatiefuncties die minder middelen krijgen t.o.v. vorige jaren, waarom is dat?

- Er is een andere inhoudelijke verdeelsleutel. Voorheen was die gericht op het aantal inwoners en het aantal inwoners tot 18 jaar. De Brede SPUK focust op het aantal inwoners en mensen met gezondheidsachterstanden.
- De bedragen uit de Brede SPUK zijn voor alle onderdelen van de regeling gebaseerd op de verdeelsleutels: inwoneraantal, laag opleidingsniveau en laag inkomen (deze cijfers komen van Cebeon en CBS).
- Bij de BRC werden eerder deelnamepercentages gehanteerd: Er werd een 100% basisbedrag berekend, gemeenten mochten vervolgens minder aanvragen (80% of 60%) of meer (120% of 140%). De Brede SPUK rekent alleen 100% basisbedragen en gemeenten kunnen niet meer of minder aanvragen.
- Er zijn extra middelen aan de Brede Regeling Combinatiefuncties toegevoegd, dit verkleint de verschillen.
- Over de hele breedte van de SPUK ontvangen gemeenten meer middelen als zij alle onderdelen aanvragen.
- Bovendien is er een kan-bepaling opgenomen in de regeling waarbij in overleg met het ministerie van Financiën overgebleven middelen op onderdelen (deels) herverdeeld kunnen worden onder gemeenten die wel een aanvraag hebben ingediend.

31. De Brede SPUK bestaat uit bestaande middelen en extra budget, deels structureel en deels tijdelijk. Hoe is die verdeling?

- Alle 15 onderdelen van de brede regeling betreffen extra beschikbaar gestelde middelen ten opzichte van de vorige kabinetsperiode, behalve: *Lokaal Sportakkoord* (eerder via een eigenstandige Specifieke uitkering), *Brede Regeling Combinatiefuncties* (eerder via een decentralisatie-uitkering), *Terugdringen gezondheidsachterstanden* (eerder onder de noemer GIDS voor 150 gemeenten een decentralisatie-uitkering) en *Kansrijke Start* (eerder via een decentralisatie-uitkering).
- Voor deze vier onderdelen én voor Valpreventie en Mantelzorg geldt bovendien dat het om structurele middelen gaat.
- Enkele onderdelen in de brede regeling hebben financiering t/m 2025. Dat geldt voor *Mentale Gezondheid*, de *Aanpak overgewicht en obesitas*, *Leefomgeving*, en *Opgroeien in een kansrijke omgeving & Vroegsignalering Alcoholproblematiek, Eén tegen Eenzaamheid, Versterking kennis- en adviesfunctie GGD en Coördinatiekosten regionale aanpak preventie*. Op pagina 38 van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ziet u bovenstaande informatie openbaar in een tabel verwerkt voor alle 15 onderdelen van de Brede SPUK. Dat geeft een handig overzicht.

32. De Brede SPUK is een meerjarige regeling, waarbij de eindafrekening plaatsvindt in 2027. Hoe wordt er verantwoord over deze regeling?

Versie 17 mei 2023

- In de bestuurlijke akkoorden is afgesproken dat de activiteiten goed gevolgd worden. Dit gebeurt zowel via SiSa, als via monitoring en evaluatie.
- Jaarlijks vult u als gemeente de SiSa-verantwoording in. In 2027 vindt er een eenmalige eindafrekening plaats over de totale periode. Een overzicht van de indicatoren kunt u [hier](#) vinden.
- Algemene informatie over SiSa verantwoording vindt u op [Single information, Single audit \(SiSa\) | Financiën gemeenten en provincies | Rijksoverheid.nl](#).
- Middels de SiSa-systematiek kan er nauwkeurig worden gevolgd op welke onderdelen gemeenten alle toegekende middelen hebben kunnen inzetten en waar onderbesteding plaatsvindt. We gaan graag tijdens de looptijd van de regeling al met gemeenten in gesprek over hoe de uitvoering verloopt en waar zij mogelijk tegenaan lopen.

33. We krijgen middelen vanuit de SPUK maar ook vanuit de algemene middelen. Hoe verantwoord ik wat op een goede manier en hoe richt ik mijn administratie hier goed op in?

- De middelen uit de brede specifieke uitkering ontvangt u per aangevraagd onderdeel. Daar staat een specifieke doel tegenover waar u de middelen aan kunt besteden. Via SiSa gaat u deze ook jaarlijks verantwoorden per onderdeel. Het is daarom raadzaam de financiële administratie per onderdeel in te richten, zodat u goed overzicht houdt.

34. Hoe wordt de voortgang van de Brede SPUK gemonitord?

- Voor de verschillende onderdelen die onder de SPUK vallen bestaan voor een deel al monitors. Voor nieuwe onderdelen worden deze ingericht.
- Met het RIVM en andere betrokken deskundigen wordt nog gezien welke andere inspanningen nodig zijn om op termijn te kunnen oordelen of de SPUK als instrument goed functioneert en of de doelen van het GALA en Hoofdlijnen Sportakkoord II inclusief het addendum Brede Regeling Combinatiefuncties worden gehaald.
- Gemeenten worden gevraagd om gegevens te verstrekken over de programma's conform de voorwaarden van de specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Gemeenten worden gevraagd hun ervaringen te delen over bijvoorbeeld lokale en regionale samenwerkingen rond gezondheid en preventie.
- In hoofdstuk 4F vindt u meer informatie.

Overige vragen

35. Wat betekent de Brede SPUK voor het uitvoeringsbudget 2023 van het lokale preventieakkoord?

- De regeling Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden loopt nog één jaar door in 2023 en wordt niet opgenomen in de Brede SPUK.

Versie 17 mei 2023

36. Kan ik volgend jaar uitvoeringsbudget voor mijn Preventieakkoord/Preventieaanpak voor het uitvoeringsjaar 2024 aanvragen?

- Nee, vanaf 2024 is preventie breed onderdeel van de budgetten in de Brede SPUK.

37. Wordt er vanaf 2024 een extra budget toegevoegd aan de Brede SPUK ter hoogte van het uitvoeringsbudget van het Preventieakkoord/Preventieaanpak?

- Nee, de doelen en uitvoeringsactiviteiten zitten verweven in de totaliteit van de onderdelen van de gehele SPUK. Er komt geen apart programmabudget.

38. In de Brede SPUK staat voor het thema roken geen activiteit genoemd. Is er wel budget voor beschikbaar, wordt dit in 2024 wel toegevoegd?

- In het thema Gezondheid en sociale basis staat het programma 'opgroeien in een kansrijke omgeving'. Dit gaat over middelengebruik breed, waaronder roken.
- Tabaksontmoediging heeft vooralsnog geen specifiek geormerkt geld in de Brede SPUK. Wel zijn er andere meer algemene thema's waaronder inzet op tabaksontmoediging geschaard kan worden. Zo is er bijvoorbeeld het programma 'opgroeien in een kansrijke omgeving'. Dit programma stelt zich tot doel middelengebruik te verminderen. Roken valt hier ook onder. Ook is er binnen de Brede SPUK geld voor de preventie-infrastructuur en voor het verkleinen van gezondheidsverschillen. Daarnaast wordt in samenwerking met GGD GHOR Nederland in enkele gemeenten gewerkt aan pilots voor rookvrij leven in aandachtswijken.

De verbinding tussen GALA en IZA

39. Wat is de relatie tussen IZA en GALA?

- Het Integraal Zorgakkoord (IZA) richt zich in hoofdzaak op de houdbaarheid van het Zorgstelsel, met als invalshoek de Zorgverzekeringswet. Het GALA richt zich hoofdzakelijk op het bouwen aan een fundament voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis, waarin een gezonde samenleving centraal staat. Vanuit het IZA wordt deze gerichte aanpak gezien als voorwaarde voor de beweging naar de voorkant, waar gemeenten een belangrijke rol in spelen, onder meer door het versterken van de sociale basis, het aanpakken van gezondheidsachterstanden en de toepassing van 'health in all policies'.
- Ten tweede betreft het IZA de samenwerking met zorgpartijen. Dit speelt met name ook regionaal. De ketenafspraken en de afspraken over de preventie infrastructuur (H3G uit GALA), zijn een uitwerking van de werkagenda uit het IZA over gezond leven en preventie (werkagenda G uit het IZA). In bijlage 1 van het GALA vindt u een uitgebreidere toelichting op de verbinding tussen beide akkoorden.

Versie 17 mei 2023

40. Wat is de status van de regeling voor de €150 miljoen die bestemd is voor gemeenten in het IZA?

- Op dit moment lopen gesprekken tussen het ministerie van VWS en de VNG over een specifieke uitkering omtrent de verdeling van de 150 miljoen. Dit zal via de mandaatstructuur plaatsvinden. De afspraken zoals gemaakt in het IZA en de reeds opgestelde werkgenda zijn leidend bij het opstellen van de SPUK. De verwachting is dat de regeling in juli 2023 gepubliceerd wordt.

Kennis en ondersteuning

41. Waar kan ik terecht voor ondersteuning?

- De VNG heeft met VSG een ondersteuningsteam ingericht dat laagdrempelig benaderbaar is voor gemeenten. Dit fungeert als een centraal punt en vraagbaak voor gemeenten met betrekking tot de implementatie van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Hoofdlijnen Sportakkoord II (SA II) en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC).

Functies van het ondersteuningsteam zijn onder andere:

- Ondersteunen van gemeenten bij het doen van een aanvraag voor de specifieke uitkering (SPUK);
- Organiseren van ondersteuning (b.v. kennis, goede voorbeelden, verdiepende bijeenkomsten) om gemeenten te helpen bij het opstellen van het - in de SPUK gevraagde - integrale plan van aanpak voor de jaren 2024 t/m 2026;
- In kaart brengen van knelpunten en actuele ontwikkelingen en hierop acteren;
- Bijdragen aan de organisatie van regionale kennisnetwerken (waar daar behoefte aan is).

VNG en VSG voeren deze rol uit in nauwe samenwerking met de regionale GGD-en, het RIVM en de landelijke kennisinstituten en ondersteuningsorganisaties. Denk aan Alles is Gezondheid, Pharos, Kenniscentrum Sport & Bewegen, NOC*NSF, Trimbos, Veiligheid NL, NCJ, NJI, Movisie, MIND, LKCA, JOGG.

Contact:

- Gezond en actief leven:
VNG: GezondEnActiefLeven@VNG.nl of via het klantcontactcentrum 070 373 83 93.
- Sport en bewegen gerelateerd (Hoofdlijnen Sportakkoord II en Brede Regeling Combinatiefuncties):
VSG: info@sportengemeenten.nl of via telefoonnummer 070 373 80 55

Voor technische vragen over de specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 kunt u terecht bij [DUS-I](#). Er is ook [ondersteuningsbudget beschikbaar voor gemeenten](#) om bijvoorbeeld in te zetten voor hulp of advies bij het opstellen van het integrale plan van aanpak.

Versie 17 mei 2023

42. Waar vind ik informatie over kennispartners en ondersteuningsorganisaties?

Via [de website van het RIVM](#) vindt u verdiepende informatie per doelstelling uit het GALA en Sportakkoord II en een overzicht van kennispartners en ondersteuningsorganisaties. Deze informatie is samen met kennispartijen opgesteld.